

Raadsvergadering: 26 juni 2025
 Portefeuillehouder(s): A. Zalinyan
 Commissie d.d.: BFE 10 juni 2025
 Aantal bijlage(n): 8

Onderwerp:

Concept Jaarverslag 2024 Omgevingsdienst IJmond, Concept Jaarrekening 2024 Omgevingsdienst IJmond en Concept Begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond.

Voorgesteld besluit

1. Aan de Omgevingsdienst IJmond kenbaar te maken dat de raad van Heemskerk kennis heeft genomen van het concept Jaarverslag 2024 en de concept Jaarrekening 2024 van de Omgevingsdienst IJmond
2. De raad van Heemskerk wenst een positieve zienswijze af te geven:
 - a. op de concept begroting 2026 van de Omgevingsdienst IJmond;
 - b. over de transparantie en de wijze waarop de Omgevingsdienst IJmond pro actief haar taken op pakt;
 - c. over de manier waarop de Omgevingsdienst IJmond aan de slag is met de opgave om te komen tot een robuuste Omgevingsdienst. En spreekt tegelijkertijd zijn steun uit voor het traject wat op dit moment gevolgd wordt.
3. De raad van Heemskerk spreekt zijn zorg uit over:
 - a. de robuustheid van de Omgevingsdienst IJmond;
 - b. de achterstanden in de werkzaamheden;
 - c. de financiering in relatie tot de financiële situatie van de gemeente;
 - d. het werk wat nog gedaan moet worden om te komen tot een robuuste Omgevingsdienst.
4. Deze zienswijze met bijgevoegde brief aan het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst IJmond kenbaar te maken.

Geheimhouding

N.v.t.

Planning

Fase & besluitvorming	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
College					27							
Commissievoorstel (indien van toepassing)												
Commissie						10						
Raad						26						
Uitvoering												

Inleiding

D/2025/725579

Z0CCAD87A0F

De Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) is een gemeenschappelijke regeling waarin de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland, Zandvoort en Provincie Noord-Holland participeren om het basistakkenpakket vergunningverlening, toezicht en handhaving uit te laten voeren. Het dagelijks bestuur van ODIJ heeft ingestemd met de jaarstukken 2024 en de conceptbegroting 2026.

Conform de Wet op de Gemeenschappelijke Regeling hebben alle raden van de GR de gelegenheid om hun zienswijze op de Ontwerpbegroting 2026 af te geven. In dit besluit vragen we om uw zienswijze kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van de GR ODIJ.

We zijn als Gemeenschappelijke Regeling (GR) verplicht voor 15 september 2025 een vastgestelde begroting in te dienen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Toelichting op het voorstel (onderbouwing)

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling ODIJ heeft het concept Jaarverslag 2024, de concept Jaarrekening 2024 en de concept Begroting 2026 tijdig aan de gemeenteraden verstuurd.

Concept Jaarverslag 2024

Als bijlage twee is het concept Jaarverslag 2024 bijgevoegd. In het Jaarverslag 2024 geeft de ODIJ per thema (speerpunten, duurzaamheid, bouwen, advisering, vergunning toezicht en handhaving) aan wat de ODIJ in opdracht van de gemeentebesturen en het provinciebestuur in 2024 heeft uitgevoerd en welke doelen zijn gerealiseerd.

De werkzaamheden van de ODIJ zijn vooral gericht op het uitvoeren van de 'klassieke' milieutaken (het basistakkenpakket). Ook geeft de ODIJ in een groot aantal gemeenten uitvoering aan de overige milieutaken. Daarnaast verricht de ODIJ in verschillende gemeenten ook toezicht t.a.v. brandveiligheid, Bouw- en Woningtoezicht, de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO), Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en Drank- en Horecawetgeving.

Enkele highlights uit het Jaarverslag 2024 zijn:

Interbestuurlijk programma versterking VTH (IBP-VTH);

Vanuit onze organisatie is, sinds de start en met grote mate dit jaar, actief geparticipeerd in het opzetten van het IBP en het uitwerken van diverse eindproducten. De kennis en ervaring die wij hebben, brachten wij in binnen meerdere pijlers om bij te dragen aan de ontwikkeling van het programma. Het IBP-VTH liep eind september 2024 af. Een aantal pijlers, evenals de uitwerking van het plan van aanpak IBP krijgen een vervolg. De eindproducten die binnen de pijlers zijn opgesteld, zijn ook input voor gesprekken met omgevingsdiensten in Noord-Holland om te onderzoeken waar de diensten kunnen samenwerken.

Plan van aanpak IBP-VTH;

Ons bestuur stelde een plan van aanpak op waarin zij de ambitie uitspreekt om richting 1 april 2026 te komen tot een zelfstandig toekomstbestendige organisatie. Een organisatie die niet alleen nu, maar ook op lange termijn in staat is de opdracht van haar deelnemers uit te voeren met oog voor continuïteit en kwaliteit. Een belangrijk onderdeel van ons plan van aanpak is het programma herijking Gemeenschappelijke Regeling (GR), dienstverleningsovereenkomsten (DVO) en financieringsstructuur.

Project herijking Gemeenschappelijke Regeling en financieringsstructuur;

Medio 2024 startten wij het programma herijking Gemeenschappelijke Regeling (GR), dienstverleningsovereenkomsten (DVO) en financieringsstructuur. Met het programma richten wij ons op:

- Welke middelen nodig zijn om de opgaven kwalitatief te kunnen blijven uitvoeren;
- Het herijking- en verdringingseffect in de financiering, dat de afgelopen jaren is ontstaan;
- Het herstellen van eventuele scheefgroei tussen de deelnemers;
- Wat is er nodig om de huidige GR- en DVO-structuur te actualiseren;
- Welke toekomstscenario's zijn er om kostenstijgingen en/of bezuinigingen op te vangen.

Landelijke en regionale samenwerking;

Met het plan van aanpak IBP-VTH koos ons bestuur ervoor om stappen te zetten richting een toekomstbestendige organisatie, maar wel met oog voor strategische samenwerking.

In de provincie Noord-Holland zijn vier omgevingsdiensten actief. Wij werken met deze drie omgevingsdiensten samen op basis van een ambtelijke samenwerkingsagenda. Zo schreven wij dit jaar mee aan een uniforme Uitvoering & Handhavingsstrategie. Naar de toekomst toe zien we nieuwe opgaven ontstaan, die meer regionaal en landelijk van aard zijn, die qua omvang toenemen en complexer worden, waaronder transitieopgaven, ZZS en water en bodem sturend.

Omgevingswet;

Per 1 januari 2024 is de omgevingswet ingetreden; hiermee wijzigde het wettelijke kader op grond waarvan zij een groot deel van haar VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) uitvoeren. Maar de omgevingswet is ook van invloed op werkwijzen, lokaal, regionaal en provinciaal beleid en zorgt zelfs voor nieuwe producten.

Concept Jaarrekening 2024

De belangrijkste onderwerpen uit de Jaarrekening 2024 zijn:

- In 2024 is een positief resultaat van €124.232 gerealiseerd na de mutaties in de reserves. Dit is inclusief een onttrekking uit de reserves. In overleg met het algemeen bestuur besluit de ODIJ over de bestemming van dit resultaat. Dit resultaat wordt echter beïnvloed door incidentele baten. Het voorstel is om dit resultaat strategisch in te zetten ter ondersteuning van het lopende proces om onze organisatie toekomstbestendig door te ontwikkelen.
- Het resultaat 2024 is positief in vergelijking tot de begroting, voornamelijk door een niet-begrote bijdrage van het Interbestuurlijk Programma 2023-2024 en hogere rentebaten dan begroot. Beide factoren hebben een eenmalig karakter; zonder deze baten zou een negatief resultaat zijn verantwoord en hadden zij hiervoor een onttrekking moeten doen aan de Bestemmingsreserves Risicobeheersing en Oplossingsrichtingen.

Concept Begroting 2026

Het dagelijks bestuur van ODIJ heeft ingestemd met de conceptbegroting 2026. Hierin worden de algemene financiële en beleidsmatige kaders beschreven.

Deze begroting 2026 biedt een overzicht van de financiële kaders en prioriteiten van Omgevingsdienst IJmond met als doel een effectieve en efficiënte uitvoering van onze taken in lijn met onze strategische doelstellingen. De begroting 2026 maakt onderdeel uit van een meerjarig traject om de organisatie operationeel- en financieel in controle te brengen.

Afgelopen jaar heeft ODIJ op verschillende momenten op ambtelijk- en bestuurlijk niveau met haar deelnemers stilgestaan bij de veranderde opgave. De kennis van de impact van het handelen van bedrijven en maatschappij op de leefomgeving en specifiek het milieu en onze gezondheid neemt toe. Ook is het steeds beter mogelijk om de impact te meten en te duiden waardoor deze tastbaarder en zichtbaarder wordt.

Het werkveld van omgevingsdiensten verbreed aan de ene kant door het ontstaan van nieuwe thema's en aan de andere kant door verdieping van bestaande thema's. Zoals de energietransitie, stikstof, zeer zorgwekkende stoffen en de Kaderrichtlijn Water (indirecte lozingen). Het werkveld wordt ook complexer waarbij zij de uitvoering steeds vaker van lokaal naar regionaal of provinciaal niveau zien verschuiven.

Omgevingsdiensten hebben landelijk de ambitie om meer datagericht te werken. Om dit effectief te maken vraagt dit inzet van alle partijen in de VTH-keten, maar ook van andere overheden. Door data op een uniforme wijze te registeren en uitwisselbaar te maken tussen partijen neemt de kwaliteit van analyses toe en kan de beschikbare capaciteit zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Dit is een belangrijke ontwikkeling waarin omgevingsdiensten landelijk samen optrekken.

De begroting 2026 is opgebouwd in dezelfde lijn als de Kadernota 2026. De opzet en opbouw wijkt af van onze voorgaande begrotingen. We maken namelijk onderscheidt tussen twee delen;

- Een regulier deel waarin indexeringen en onvermijdbare structurele lasten worden berekend;
- Een incidenteel deel, waarin de beschreven incidentele middelen voor 2026 worden aangevraagd, deze zijn als aparte bijdrage gepresenteerd in de begroting.

Met de incidentele middelen in deze begroting 2026 kunnen zij invulling geven aan de tweede fase van de noodzakelijke stappen op korte termijn:

- Treffen van de beheersmaatregelen om de potentiële risico's op omgevingsveiligheid af te dekken en;
- Ervoor zorgen dat er inzicht ontstaat richting de deelnemers wat er nodig is om de GR, DVO en financieringsstructuur op orde te brengen zodat de organisatie kan toegroeien naar een situatie waarin zij instaat is haar wettelijke en primaire taak uit te voeren.

Met deze middelen wordt ook de tweede fase van het onderzoek naar toekomstscenario's naar de richting voor de langere termijn uitgevoerd.

Kosten personeel, CAO-ontwikkelingen en prijsontwikkelingen;

Op dit moment is de nieuwe Cao voor 2026 nog niet bekend. Voor de kosten van het personeel gebruiken zij daarom de ramingen van het Centraal Planbureau. Deze staan in de 'Aanvullende kerngegevens Actualisatie MLT september 2024'. Bij het maken van de definitieve begroting zullen zij rekenen met de meest recente ramingen of met de dan geldende Cao-afspraken.

Tabel aanvullende kerngegevens actualisatie MLT-september 2024	Indexatie	% lasten	Indexatie 2
Loonvoet voor de overheidssector	4	85%	3,40%
Prijs materiële overheidsconsumptie	2,3	15%	0,35%
Indexatie tarief 2026			3,75%

Tarief 2026;

De incidentele bijdrage voor het herstel van centrale sturing en het versterken van de kritische posities is apart berekend, deze lasten zijn niet verwerkt in het uurtarief.

Het basistarief van onze diensten bedraagt voor 2026 € 109,55 (begroting 2025 was dat: € 104,50)

Invloed kaders op keuzeruimte

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) vormt het wettelijk kader. Conform artikel 34b van de Wgr stuurt een gemeenschappelijke regeling vóór 30 april de voorlopige jaarrekening naar de deelnemende gemeenten en provincie. De Wgr voorziet niet in een mogelijkheid voor deelnemers om zienswijzen in te dienen.

Ingevolge artikel 35 van de Wgr stuurt de gemeenschappelijke regeling de ontwerpbegroting 12 weken voordat deze wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur aan de deelnemende gemeenten en provincie. De deelnemers worden in de gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

Door het college overwogen alternatieven

De raad kan besluiten om geen positieve zienswijze af te geven en een inhoudelijk zienswijze op te stellen.

Regionale samenwerking en couleur locale

De andere gemeenten in de regio IJmond worden dezelfde stukken aangeboden.

Risico's

In de Wet gemeenschappelijke regelingen is voorgeschreven dat de jaarstukken uiterlijk 15 juli moeten zijn aangeleverd bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Voor de begroting geldt een fatale termijn tot 15 september. Het niet voldoen aan deze wettelijke bepaling heeft tot gevolg dat, na een periode van één maand waarin de mogelijkheid wordt geboden alsnog de informatie aan te leveren, voor de deelnemende gemeenten de sanctie in werking treedt van opschorting van de algemene uitkering (artikel 186 Gemeentewet). Het algemeen bestuur van de ODIJ moet met betrekking tot de jaarstukken 2024 in vergadering van 9 juli 2025 tot definitieve besluitvorming komen ook i.v.m. de tijdige aanlevering van het jaarverslag (met informatie over de uitvoering van de VTH-taken) aan de provincie. Daarom wordt de raad door de ODIJ in de gelegenheid wordt gesteld om uiterlijk voor 9 juli 2025 een zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2026.

Financiën

Het basistarief van de diensten van de ODIJ bedraagt voor 2026 € 109,55.

Er wordt gevraagd een bedrag op te nemen door Heemskerk van €763.000, - (was: €727.000, -) In verband met de bijdrage gemeenschappelijke regeling. De totale bijdrage vanuit Heemskerk inclusief incidentele bijdrage en dienstverleningsovereenkomsten zoals natuur en milieueducatie, bouw- en woningtoezicht plus vergunningverlening, Open Wave en duurzaamheidstaken bedraagt voor 2026 €1.330.552, -

De bijdrage aan de ODIJ wordt opgenomen in de gemeentelijke begroting waarover in het najaar van 2025 gemeentelijke besluitvorming plaatsvindt.

Participatie

n.v.t.

Communicatie

n.v.t.

Uitvoering

Na besluitvorming door het college en de raad wordt het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst IJmond per brief geïnformeerd over de vastgestelde zienswijze. Behandeling van de zienswijzen en vaststelling van de begroting is geagendeerd voor de vergadering van het algemeen bestuur van de ODIJ op 9 juli 2025. Na elke vier maanden wordt ter kennisname een uitvoering, sociaal en financiële tussenrapportage opgesteld.

Bijlage(n)

1. Bijlage 1: Ontwerpbegroting 2026
2. Bijlage 2: Concept Jaarrekening 2024
3. Bijlage 3: Accountantsverslag
4. Bijlage 4: Controleverklaring
5. Bijlage 5: Concept Jaarverslag 2024
6. Bijlage 6: Aanbiedingsbrief Concept begroting 2026 en jaarstukken 2024
7. Bijlage 7: Brief zienswijze
8. Bijlage 8: Oplegger jaarstukken GR naar format BZK.

Achterliggende documenten

Kadernota 2026 Omgevingsdienst IJmond

Heemskerk, 27 mei 2025

Burgemeester en wethouders van Heemskerk,
de secretaris, de burgemeester,

De raad van de gemeente Heemskerk besluit;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 27 mei 2025;

gezien het advies van de commissie BFE d.d. 10 juni 2025;

b e s l u i t :

1. Aan de Omgevingsdienst IJmond kenbaar te maken dat de raad van Heemskerk kennis heeft genomen van het concept Jaarverslag 2024 en de concept Jaarrekening 2024 van de Omgevingsdienst IJmond
2. De raad van Heemskerk wenst een positieve zienswijze af te geven:
 - a. op de concept begroting 2026 van de Omgevingsdienst IJmond;
 - b. over de transparantie en de wijze waarop de Omgevingsdienst IJmond pro actief haar taken op pakt;
 - c. over de manier waarop de Omgevingsdienst IJmond aan de slag is met de opgave om te komen tot een robuuste Omgevingsdienst. En spreekt tegelijkertijd zijn steun uit voor het traject wat op dit moment gevolgd wordt.
3. De raad van Heemskerk spreekt zijn zorg uit over:
 - a. de robuustheid van de Omgevingsdienst IJmond;
 - b. de achterstanden in de werkzaamheden;
 - c. de financiering in relatie tot de financiële situatie van de gemeente;
 - d. het werk wat nog gedaan moet worden om te komen tot een robuuste Omgevingsdienst.
4. Deze zienswijze met bijgevoegde brief aan het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst IJmond kenbaar te maken.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente
Heemskerk in zijn openbare vergadering van
26 juni 2025

de raad voornoemd,

G. van Egmond
de griffier,

A.H.J.J. Luijten
de voorzitter,